

Durmuş Hocaoğlu

Ülkeler Arasındaki Farklar Halkların Değil, Elitlerin Çaplarının Arasındaki Farktır

Yeniçağ., “Analiz”., 17 Ekim 2008, Cuma., s.06
“Analiz” Sıra No: 703; 2008-094; Ekim-07

YENIÇAG

NOT: Bu yazının başlığı *Yeniçağ*’ın matbû metninde, kısaltılarak, “Ülkeler arasındaki farklar...” şeklinde verilmiştir. Resimler metne sonra eklenmiştir — D.H.

“Bir ülkenin ve milletin çapı, Halk’ın değil, Elitler’in çapıdır” başlığını attığımız bir önceki yazımızda, “*bizim elitlerimiz çürük – nasıl “elit” oluyor, o da ayrı bir komedi -; asıl çapsızlık onlarda*” demiştik; az biraz ilerleyelim şimdi bu vâdide. Gerçekten de, asıl çapsızlık onlarda. İmdi: **Elit** nedir ve kimdir? Latince “seçmek, öne çıkarmak” mânâsındaki “eligere” kökünden gelen kelimenin Türkçe’si “seçkin”, “ileri gelir”, arkaik Türkçesi “akbudun”; “havâs”, “mümtaz”, “güzide” ve “halk’ın, “avâm”ın “karabudun”un zıddı . Birçok yerde, “cemiyet içinde temâyüz etmiş, cemiyete muhtelif şekillerde te’sir eden, onun üzerinde müessir olan kişi” şeklinde tanımlanmakta olup, siyâsî literatüre “**siyâsî elitler**” olarak Gaetano Mosca (1858-1941) tarafından duhûl edilmiş, Vilfredo Pareto (1848-1923) ve Robert Michels (1876-1936) tarafından da geliştirilmiş olup, özetle, her cemiyetin asıl olarak muktedir bir azınlık kitle tarafından sevk ve idare edildiği fikrini müdâfaa eder; bir “**elitokrasi**” mânâsı taşıyan bu terim bu hâliyle tarih kadar eski bir vâkıyı dile getirmektedir ve şüphesiz elitokrasiyi en şedidâne sûrette müdâfa eden kişi de Platon (424-348) olmaktadır. Fakat “elit” kavramının siyâseti aşan daha geniş bir ihâta alanına sâhip olduğunu kabûl etmek gerekmektedir ki bu da bizi ilk tanıma götürmektedir: Cemiyet üzerinde müessir olan kişi. Ne var ki o da problemlili; zîra kavramda pozitif bir mânâ mündemiçtir; hâlbuki, buna mukabil, cemiyet üzerinde müessir olmak menfi şekilde de mümkündür, söz gelimi, hemen bütün medya şöhretlerinin, mankenlerin, popstarların, sözde san’at erbâbının, hattâ travestilerin, hattâ ve hattâ Karındeşen Jack’ın bile cemiyeti oryantasyonu, birçok hâlde, bir düzîne mütebahhir âlim veya feylesûftan daha derin ve daha yaygın olabilmektedir. Ama biz bu irdelemeyi burada teferruatlandırmaksızın, kestirmeden gitmekle, “elit” kavramını alelumum anlaşılan mânâsıyla ele alarak, *ulemâ*, *intelijansiya* ve *erbâbı siyâset*, yâni, cemiyete ilmi ile, felsefesi ile, siyâseti ile te’sir ve nüfuz eden, O’nun üzerinde müessir olan, kaderini belirleyen kişiler olarak belirleyecek olursak, bu şekilde bir türlü içinden çıkamadığımız, derin ve ârizî olduğu hâlde - bir mühendislik terimi ithal edersek - “sürekli hâl rejimi”ne münkalib olmuş krizimizin kalbine doğru yürüyebilir ve mücrimleri cürmü meşhud hâlinde yakalayıp fâş edebiliriz:

İşte, krizimizin bir numaralı sorumluları orada oturuyorlar: Elitlerimiz!

Karanlık banyoya âniden girip lambayı yaktığımızda ışığa yakalanan haşerât gibi yakalandılar: Onlar, oradakiler; basıldılar.

**

Tabiatıyla, “elitler” derken homojen, monoblok bir kitleden bahsetmediğimizi hâtırlatalım; burası mühim; zîra, hâssaten intelijansiya, her ne kadar yekpâre bir bütün imajı verebilirse de, Kant’ın ifâdesiyle “entellektüeller - O, “filozoflar” diyor, çünkü O’nun zamanında henüz entellektüel terimi yok – şahsî dâvâ birliği oluşturamadığı için, yekpâre telâkkî edilemezler, ama yine de asıl suçlu onlar: “**Ulemâ, intelijansiya ve ulu’l-emr**”den mürekkep işbu “**Triumvira**”!

Asıl suçlular onlar; elitler, yâni havâs; bu, başkasının, başkalarının, avâmın, karabudun’un, yâni Halk’ın külliye mäsûm olmasını te’mînât altına almak demek değıldir, O’nun da bu cürmde dahli var; ama aslî değıl, tâlî.

Nasıl mı aslî suçlu oluyor elitler?

Şöyle:

Bir ülkenin ve milletin çapı, Halk’ın değıl, Elitler’in çapı olduğuna binâen, **ülkeler arasındaki farklar da halkların değıl elitlerin çaplarının arasındaki farktır** da ondan.

Dün bunlar “dünya işinde câhil olmayı” İslâm’ın şartı gibi görüyorlar, ilmî teceddüde “Frenk Fodulluğı” diyorlardı ve onların bu aklî tutukluğı, “din ile olmuyor; umûmen din, husûsen İslâm mâni’-i terakkîdir” diyen bozuk bir “elit” jenerasyonunun yetişmesine yolaçtı ve böylece, bir anlayışsızlık ve sığlık bir başka anlayışsızlık ve sığlık ile yer değıştirmiş oldu. Yeni elitler de, Batı ile aramızdaki mesâfeyi kapatmak için sebeplerden sonuçlara gitmek yerine, tersine, sonuçlardan sebeplere gitmeyi seçtiler: Batı’nın gücünün kaynağını keşfetmek yerine, o gücün sonuçları olan hayat tarzlarını ve üst yapı müesseselerini “kopyala-yapıştır” metoduyla kendi cemiyetlerine tatbîk ettiler ve tabî ki sonuç alamadılar ve böylece yaklaşık ikiyüzelli senelik modernleşme çabaları başarısızlıkla sonuçlandı: Türkiye o zaman da bilim üreten bir sanâyi’ cemiyeti değıldi, bugün de değıl ve öyle görünüyor ki, yakın zamanlar için ümit de vermiyor ve işin kötüsü şu ki, bu ülkenin o kadar bol zamânı da yok.

Doğrusu pek ümitli değılim; tek beklentim, Batı’nın kendi ürettiğı krizlerle başa çıkamayıp, çöküşe geçmesi; fakat...

Elitokrasi teorisinin mîmarları:
Soldan sağa, Gaetano Mosca, Vilfredo Pareto ve Robert Michels